

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14768

Tarih : 04.11.2025

36232

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03 /11 / 2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan veriler, işsizlikten eğitime, kadına şiddetten sosyo-ekonomik göstergelere kadar birçok alanda kamuoyunda tartışma konusu olmaktadır. Resmî istatistikler ile vatandaşların günlük yaşam deneyimleri arasında %8,6 düzeyinde açıklandığı halde sahada ciddi farklılıkların yaşandığı belirtilmektedir. Ayrıca kadınların yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında bulunma oranının %29,5 olarak açıklanması, kadına yönelik şiddet verilerinde son 12 ayda %11,6 oranında psikolojik şiddet yaşandığı yönündeki bağımsız araştırma bulguları, kadına şiddetin %12.8 olarak yansıtılmış olması gibi örnekler, bu istatistiklerin toplumsal gerçekliği ne derece yansıttığı konusunda soru işaretleri uyandırmaktadır. Bu durum, politika oluşturma sürecini, kaynak tahsisini ve toplumsal güveni doğrudan etkilemektedir.

Bu bağlamda;

1. TÜİK'in işsizlik, geniş tanımlı işsizlik, genç işsizliği ve kadın işsizliği verilerinde %8,6 (örneğin Haziran 2025 dönemi için) olarak açıklanan oranları, bağımsız araştırmalarca ileri sürülen "yaklaşık %28" gibi geniş tanımlı işsizlik düzeyleriyle kıyaslandığında,

68225f1

arada beliren farkın sebebi nedir? Veri araştırma ve analiz yöntemlerinde, hangi metodolojik farklılıklar bulunmaktadır?

2. TÜİK verilerine göre kadınların 18-64 yaş grubunda yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında bulunma oranı %29,5 iken erkeklerde aynı oran %23,1 olarak gösterilmiştir. Bu farkın açılmasında kurumca nasıl bir değerlendirme yapılmıştır ve bu konuda ayrı bir raporlamanın hazırlanmasına yönelik bir plan bulunmakta mıdır?
3. Kadına yönelik şiddet konusunda son 12 ayda kadınların %11,6'sı psikolojik, %3,2'si ekonomik, %2,6'sı fiziksel ve %0,9'u cinsel şiddete maruz kaldığı yönünde bulgular vardır. Resmî verilerde bu şiddet türlerinin oranları ne şekilde yer almakta, TÜİK verilerinde bu tip ayrımcı oranlar (psikolojik/dijital/ekonomik şiddet gibi) düzenli olarak yayımlanmakta mıdır?
4. Kadına yönelik şiddet verilerinin olduğundan az gösterilmesindeki amaç nedir? Şiddet oranları, "düşük gösterildiği müddetçe" azalmakta mıdır?
5. Eğitimde okullaşma oranlarının yüksek gösterilmesine rağmen devamsızlık, açık öğretime yönlendirme, erken okulu bırakma oranları gibi veriler kamuoyu ile ne ölçüde paylaşılmaktadır? Bu bağlamda TÜİK'in eğitimle ilgili verileri hazırlama ve yayımlama sürecinde şeffaflığı artırmak üzere yapılmış veya yapılacak reformlar var mıdır?
6. Hane halkı gelir ve yaşam koşulları araştırmalarında beyan edilen gelirlerin doğruluğunu sağlamak üzere kurum tarafından bağımsız denetim mekanizmaları kurulmuş mudur? Özellikle "%29,5 kadınların sosyal dışlanma riski altında" gibi oranların yalnızca beyanlara mı dayandığı, yoksa tespit-denetim mekanizmalarıyla desteklenip desteklenmediği açıklanabilir mi?
7. TÜİK'in veri toplama ve analiz süreçlerinde sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve bağımsız araştırmacılara (örneğin toplumsal cinsiyet eşitliği, işgücü piyasası, şiddet araştırmaları alanında) ne düzeyde erişim hakkı tanınmaktadır? Bu konuda bir reform planı bulunmakta mıdır?
8. TÜİK verilerinin kamuoyu nezdinde güvenilirliğinin artırılması amacıyla yürütülen ya da planlanan bir çalışma var mıdır? Özellikle resmî oranlar ile sahadaki algı/farklı ölçümler arasındaki çelişkilerinin giderilmesi hedeflenmekte midir?